A°. 1808. Nº. 283.

KONINKLIJKE COURANT.

Dingsdag *den 22 November.*

HOLLAND.

AMSTERDAM *den 21 November.*

DAAR zich de Koning, uit hoofde dat het paleis van het Wetgevend-Ligchaam nog niet geheel was voltooid, naar hetzelve, bij de opening zijner tegenwoordige zitting, niet konden begeven, heeft Zijne Majesteit het gemeld Wetgevend-Ligchaam, op laatstleden Vrijdag, in het koninklijk paleis wel ontvangen.

Alles, voor deze plegtigheid, zijnde in gereedheid gebragt, heeft het Wetgevend-Ligchaam, verzeld door de wacht van desselfs paleis en een detachement ruiterij, zich naar het koninklijk paleis begeven, daar hetzelve door de Aides-des-ceremonies gerecipieerd en naar het eerste salon geleid is geworden. Van hier heeft de Heer Baron *van Palland*, 's Konings eerste Kamerheer, de functien waarnemende van Ceremonie meester, het Wetgevend-Ligchaam geleid naar de groote zaal der Unie, zijnde naast de troonzaal, in welke hetzelve door Zijne Excellentie den Groot-Kamerheer is gentroduceerd, en daar Zijne Excellentie de Minister van binnenlandsche zaken de eer heeft gehad, het Wetgevend-Ligchaam van Zijne Majesteit, zittende op den troon, en omringd van Hoogstdesselfs Ministers, van de Groot-Officieren der kroon, en des rijks, en van de leden van den Staats-Raad, te presenteeren.

De Heer *Rengers*, President voor de tegenwoordige zitting, heeft den Koning de navolgende aanspraak gedaan.

SIRE!

Wij treden bij Uwe Majesteit, in deze plegtige audientie, toegelaten, komen Uwe getrouwe onderdanen, het Wetgevend-Ligchaam uitmakende, een hunner treffendste pligten vervullen, door Uwer Majesteit, de hulde van hunnen diepen eerbied, hunne verkleefdheid en onkreukbare verknochtheid te vernieuwen.

Wij hadden de hoop opgevat, dat de zoo langdurige en rampvolle tusschentijd, bij het weder instellen onzer jaarlijksche zitting, zou zijn ten einde gebragt. Doch onze menschen zijn niet vervuld geworden, en de talrijke opofferingen, die het welzijn van den staat vordert, gevoegd bij de speciale strekking van den handel, drukken langs zoo meer op alle standen der maatschappij. Uwer Majesteits hart, wij weten het, Sire, lijdt meer hier van dan het onze. Aanhoudend ontvangen wij blijken der liefde, die Uwe Majesteit zijn volk toedraagt, en der onvermoeide pogingen, welke zij aanwendt, om, daar zij de wonden van den staat niet ganschelijk heelen kan, dezelven ten minsten te lenigen. Ook komen wij, vol vertrouwen op Uwer Majesteits vaderlijke zorgen, ons weder om haren troon scharen, ten einde met onzen Koning, door denzelfden geest bezield, en door dezelfde gevoelens geleid, de harten des staats te torschen, en tordezelfs heil en welzijn, wanneer 't werken, als hetwelk bestendig het voorwerp is van alle Uwer Majesteits gedachten en bedragingen, gelijk mede van den vurigen en innigen dank van Hoogstderzelver volk, en voornamelijk van het Wetgevend-Ligchaam, meer dan andere in staat, om hare zorgen en vaderlijke bezorgdheid op prijs te stellen, zoo door zijne werkzaamheden, als door de herhaalde blijken van Uwer Majesteits vertrouwen en achting, die hetzelve zoo altijd doet toepen, in dat belangrijk tijdstip des jaars, daar de gewigtigste zaken van het land, met eene naauwgezetheid en rondborstigheid, het karakter Uwer Majesteit en dat van haar getrouw en dapper volk waardig, worden behandeld.

Daar op heeft Zijne Majesteit het Wetgevend-Ligchaam aangesproken, als hier onder is uitgedrukt.

Waar na de President en Leden van het Wetgevend-Ligchaam, in dezelfde orde, waarin zij gekomen waren, verrokken zijn.

BOODSCHAP DES KONINGS.

DE KONING aan het WETGEVEND-LICHAAM.

MIJNE HEEREN!

Wij zien ulieden met een levendig genoegen, in Onze goede hoofdstad, en onder anderen.

...verpligting, om alle de zaken op een punt te vereenigen, en aan dezelfden de werkzamen spoed bij te zetten, welke in dit maatschappelijk oogenblik onvermijdelijk was, heeft het overbrengen onzer residentie in dezelve verhaast, en daartoe zijn wij te meer genoopt, door de overtuiging, dat Onze goede stad, welke meer dan eenige andere, door de tegenwoordige gesteldheid van zaken, lijdt, eenig voordeel hier uit zoude trekken. De ijver en de gevoelens harer ingezetenen zijn allezins toereikende, en de geheele natie moet het gouvernement, met genoegen, gemaklijk gevestigd, en de hoofdstad in het bezit harer regten en van dien rang gesteld zien, welke zij voor den nationalen voorspoed onbaar, die van de hare onafscheidelijk, heeft moeten bekleeden, en ook steeds bekleeden zal.

Onze stad van den Haag doet eene groote opoffering voor het algemeen welzijn. De staat en Wij, in het bijzonder, hebben daar door eene gewigtige schuld met haar aangegaan, welke wij zullen trachten te kwijten, waartoe wij ulieden succesivelijk de noodige middelen zullen voorstellen. Wat, hoedanig de gesteldheid der zaken ook zijn moge, zal het altijd mogelijk blijven, voor het behoud en den welvaart dezer belangrijke stad te zorgen. Reeds in dit jaar heeft men haar eenige schadevergoeding gegeven, het welk bij vervolg progressief zal vermeerderen.

Onze Minister van binnenlandsche zaken zal u het onder ons oog gebragte tafereel van den tegenwoordigen staat des rijks, en van al het geen in het loopende jaar verrigt is, overbrengen, en de financieele wet voor het volgende jaar zal uitleden in eene uwer eerste vergaderingen worden aangeboden.

Het crimineele wetboek en het code Napoleon, voor Holland geschikt, zullen ingelijks aan ul. worden overgebragt; en wij hopen, dat zijl., nevens de geheele natie, uit deze belangrijke stukken zult zien, dat volstrekt de eenige geest, welke, bij derzelver te zamenstelling, herziening en onderzoek, is werkzaam geweest, die van het welzijn Onzer onderdanen en van de bewaring der nationale zeden en gewoonten geweest is, en dat Wij dus minder bezorgd hebben, nieuwe wetten aan het rijk te geven, dan de van ouds in hetzelve geb uikelijke wetten en gewoonten, voor alle de departementen, en voor alle Onze onderdanen, dezelfde te doen zijn; terwijl Wij de voorkeur aan die gene gegeven hebben, welke het meest duidelijk en naauwkeurig, en het meest geschikt bevonden werden, ter bewaring van de nationale zeden en karakter, en voor het welzijn van elk en van allegelijk, en juist daar door het meest met Onze gevoelens overeenstemden.

Het burgerlijk wetboek en het algemeen stelsel van maten en gewigten zijn echter grootendeels op de fransche wetten gegrond, of uit dezelve getrokken, als; uit het merkwaardige werk van regtskundigen en geleerden van dat land, in hetwelk Europa de meest beroemde mannen in beide deze vakken telt; terwijl het te regt bewonderd code Napoleon op het romeinsche regt berust, hetwelk sints lang in vele gedeelten van het koningrijk in gebruik was.

Verscheiden andere belangrijke onderwerpen zullen ul. in uwe tegenwoordige zitting worden aangeboden, als:

De financieele wetten voor dit jaar, en eenige wetten, betrekkelijk het algemeen stelsel van finantien, en de noodzakelijke modificatien van de quotisatie;

De wetten ter invoering van de nieuwe wetboeken;

De manier van probedeeren en de organisatie der regterlijke magt;

Een algemeen stelsel van maten en gewigten;

Een ontwerp van definitive organisatie der Rekenkamer;

Een ontwerp van wet, betrekkelijk de regtstratie der publieke schuld, en nog andere, niet min belangrijke, onderwerpen; terwijl men zich met de zamenstelling van een wetboek, over de commercieele wetten en de revisie van alle de finantieele wetten, bezig houdt.

De maatregelen, welken wij sedert het begin van dit jaar genomen hebben, om den waren staat van de publieke scharkist te kennen, hebben merkwaardige gevolgen te wege gebragt. Het is Ons aangenaam, het is Ons een wezenlijk genoegen, ul. te kunnen zeggen, dat de Commissie van verevening het belangrijk werk, waarmede Wij haar hadden belast, heeft ten einde gebragt; zij heeft met veel iiver het grootste gedeelte der achterstallige schulden, over den jare 1807 en vroeger, vereffend en afgedaan, en het geen thans nog over dat en vroeger jaren te ontvangen is, overtreft het verschuldigde voor den ouden dienst; zoo dat men zeggen kan, dat de scharkist met hare betalingen bij is, daar het vaste punt, van waar de administratie voor het vervolg kan af gaan, slechts weinige maanden is verwijderd.

Gedurende dit jaar is de waterstaat aanmerkelijk verbeterd. Het schoone dorp Kruiningen en dezelfs vruchtbare omstreken zijn op de Scheldien bevrijd. De dijken in het departement Zeeland zijn verhoogd, en zoo onze menschelijke zorgen en doorzigt het mogelijk maken, voor nieuwe rampen gewaarborgd.

Wij hebben maatregelen genomen, overeenkomstig de wetten van den staat en het welzijn van Ons volk, betrekkelijk de godsdienstige gezindheden, en in het bijzonder omtrent de verschillende christelijke genootschappen. Het gelijke oog van allen zakend, heeft de gesteldheid der tijdstippen Ons elken toegelaten, dadelijk die goede voor alle de godsdienstige gezindheden, en zelfs voor andere godsdienstige genootschappen, te doen, het geen door den staat voor eene gedane wordt. Wij hebben dezelve gedeelte der tot nu toe gebruikte voorrechten gelaten, hetwelk andere gezindheden noch stoot, noch kwetst, noch benadeelt; maar hebben tevens bevolen, dat alle ongelijkheid in het uitreiken van 't benodigde aan behoeftigen, en in de subsidien, welke de gemeente te besturen zijn aan eene enkele exposities gaven, zouden ophouden, dat iedere gezindheid ten dezen opzigte, voor hare eigene behoeften moet zorgen.

De staat moet aan de geestelijkheid een behoorlijk bestaan verschaffen; wanneer eene gezindheid onderstand noodig heeft, zal men haar, in evenredigheid van hare behoefte en van het getal harer leden, zonder eenige onderscheiding, te gemoet komen.

Al wat de constitutie voorschrijft, hebben Wij met Onze wijze van zien, ten dezen opzigte, overeen; ook zullen de publieke scholen in staat zijn, alle de leeraren van den godsdienst te betalen, en dat, met den jare 1810, alle die geringe onderscheidingen zullen zijn opgeheven, welke, ten aanzien van het onderhoud der kerkgebouwen en andere subsi-

den, in de Reden en op verſchillende dorpen nog beſtaan, zullen Wij geheel aan Onze verpligting voldaan hebben.

Wij weten, dat een ieder wellig niet even vergenoegd zal zijn; maar het was onmogelijk anders te handelen. Kerkelijke leeraren van voordeelen te berooven, die zij ſedert lang bezaten, en in welke door de jaarlijkſche begrootingen altijd is voorzien geworden, en die ook alle anderen zullen moeten genieten, zoude eene dubbelde onregtvaardigheid geweest zijn, waarvan niemand het minſte voordeel zoude hebben getrokken. Onze Minister van den eeredienst, welken wij daar voor verantwoordelijk geſteld hebben, zal voor de ſtrikte en onpartijdige uitvoering van Ons ſtellig voornemen, in dezen, zorgen.

De door ons gemaakte ſchikkingen, om hulp naar Batavia te zenden, zijn niet allen vruchteloos geweest; een fregat is genomen, maar het heeft niet dan na een hardnekkig gevecht, voor overmagt geſtreken; de Maarſchalk *Daendels*, welken wij tot Gouverneur-Generaal van Java benoemd hebben, en Onze Aide-de Camp de Schout-bij-Nacht *Huyskes* zijn, ondanks de vijandelijke kruisers, ter plaatſe hunner beſtemming aangekomen; en door de zorg onzes Ministers van marine en kolonien zijn er twee ſchepen gearriveerd, beladen met een groot gedeelte dier noodwendigheden, welke het indisch gouvernement had gevraagd.

Thans hebben Wij ulieden over een onderwerp te onderhouden, hetwelk voor dit rijk het belangrijkſte is en lang zijn zal, de geſteldheid van deszelfs finantien.

Gedurende den loop van dit jaar is de negotiatie van dertig millioenen op verre na niet vol gekomen; en dit is aan de ongelukkige omſtandigheden van den oorlog ter zee, en aan de moeijelijkheden der tijden, toe te ſchrijven geweest.

De ſtukken uit Onzen Staats-Raad zullen u, tegelijk met het ontwerp van finantieele wetten voor het volgende jaar, vergelijkende tafereelen, zoo van de drie laatſte algemeene begrootingen, als van de progreſſive vermeerdering der ſchuld, ſedert de daarſtelling der eenheid, aanbieden. In de vergelijking dezer begrootingen, met die van het volgende jaar, zult gij, Mijne Heeren, een onwederſprekbaar antwoord op alle de uitſtrooiſelen der kwaadwilligheid, en tevens eene volledige explicatie van den gang der zaken, ſedert drie jaren, vinden.

Wij beſloten, onmiddelijk na Onze komst tot den troon, de uitgaven volkomen naar de inkomſten te regelen; alle de onkosten der zes laatſte maanden van het jaar 1806 werden volkomen geſchikt naar de inkomſten, welke de ſchatkist te wachten had, en zelfs deed de uitbarſting van den oorlog ons niet van ſijſthema veranderen. Gij hebt in de rekening van de ſchatkist, over het jaar 1806, welke ul., gedurende uwe laatſte zitting, is medegedeeld, gezien, dat de uitgave der zes laatſte maanden, voor alle de vakken der publieke adminiſtratie, de ſom van tien millioenen niet zijn te boven gegaan.

De gebiedende omſtandigheden van den jare 1807 hebben Ons, Onzes ondanks, verpligt, om den voltrekt tegenovergeſtelden weg inteſlaan, niets te berekenen, alle middelen bij de hand te nemen, en de meest mogelijke werkzaamheid aan den dag te leggen, om aan het verlangen Onzer bondgenooten, en Onze verpligtingen jegens Frankryk en den Keizer Onzen broeder, te voldoen, en aldus door de grootſte opofferingen voor de gemeene zaak, medetewerken.

Het is daar door, Mijne Heeren, dat de landmagt, in dat jaar, op meer dan 50 duizend man is gebragt. Wij verbergden Ons niet, dat zulk eene ſterke wapening, die zoo onevenredig was met den ſtaat der geldmiddelen, het kwaad zeer veel verergerde, en de genezing hoe langer hoe moeijelijker maakte. Wij wisten volkomen, dat men, van het ſijſthema van Julij 1806 afwijkende, en zich door andere bedenkingen dan die gene, welke de finantieele ſituatie aan de hand gaf, hoe gewigtig zij ook zijn mogten, laende geleiden, het daarſtellen en gelukken van alle verbeteringen, niet alleen op eene ſchrikbarende wijze verſchoof, maar bovendien het gevaar zelf dringend maakte. Men zoude zich echter, om in dat ſijſthema, niettegenſtaande den voortdurenden oorlog, te volharden, in alien opzigt van de overige gedeelten van het vaste land, hebben moeten afzonderen; en al ware deze afzondering mogelijk geweest, waren wij nog verzekerd, dat zij de veiligheid van het koningrijk, in weinige oogenblikken, zoude in de waagſchaal hebben geſteld. Het verlies der voordeelen, op welke Wij zulke groote opofferingen blijvende doen, bij den algemeenen vrede, eene wettige aanſpraak hadden, zoude alleen Ons van den eenigen weg niet hebben doen afwijken, welke aan Onze ſituatie paste. Dan de wettigſte aanſpraak gaf Ons eene gegronde hoop, dat de vrede op het vaste land Ons reeds, als het loon eener laatſte poging, wezenlijke voordeelen, geëvenredigd aan Onze opofferingen en aan de geſteldheid Onzer zaken, zoude bezorgen. In dien toeſtand was de keuze niet moeijelijk, of, om beter te zeggen, keuze was 'er niet.

De aanwinst van een ſchoon departement, hetwelk door karakter en zeden reeds hollandsch was, heeft bij dien vrede, ondanks den verbitterden keer van den oorlog ter zee en de onbeſlistheid der zaken in Duitschland, reeds begonnen wezenlijke voordeelen aan het rijk te geven: en hoezeer dezelve in geene vergelijking komen met de geſteldheid Onzer zaken en met de ontzettende en onberekenbare opofferingen, welken de ſtaat voor eene zaak, die dezelve met Frankryk gemeen heeft, dat is, voor deszelfs dierbaarſte belangens, heeft gedaan, zullen, wat kwaadwillendheid en de vijanden van Holland ook zeggen mogen, deze voordeelen buiten allen twijfel, bij den vrede ter zee, grooter, meer wezenlijk en meer heilrijk in de gevolgen worden. Dit alleen moet 'er Ons van overtuigen, dat de ſtaat en Wij, in 1807, met ijver, met rondborſtigheid en met de grootſte bereidwilligheid, het eenige plan hebben laten varen, het geen reeds zoude begonnen hebben onze zaken te herſtellen. Wij bedoelen een ſijſthema van orde en van bezuiniging; terwijl een uitſtel van twee jaren onzen toeſtand thans zoo verſchrikkelijk heeft verzwaard, dat zij voor elke andere natie, dan de uwe, onherſtelbaar zou zijn.

Wij hebben dan ook, zoodra mogelijk, de buitengewone oorlogskosten verminderd, en zijn, zonder een enkel oogenblik verwijl, tot Ons ſijſthema van Julij teruggekeerd, hoe zeer zonder hoop, om hetzelve dadelijk geheel te kunnen daarſtellen, na dat het jaar 1807 Ons daar van zoo zeer had verwijderd; doch in de verwachting, dat wij, langzamerhand tot hetzelve terugkeerende, het eindelijk, vooral met behulp van den vrede ter zee, geheel in werking zouden kunnen brengen.

Gij herinnert U, hoe langdurig Onze deliberatien het daaropvolgende jaar geweest zijn, en welk eene moeite Wij gehad hebben, om tot eene nieuwe geldleening te beſluiten. Eindelijk zijn Wij daar toe overgegaan, in de overtuiging, dat onze zee-armade mede zoude werken, om het gelukkig tijdſtip van den vrede te verhaasten, en den hoon te herſtellen, welke het brave deenſche volk en deszelfs waardigen Monarch was aangedaan, en om dat bovendien de redenen voor dit beſluit even dringend, en wellig nog dringender waren, dan in het vorige jaar, daar de edelmoedige pogingen van Frankryk, en deszelfs eer zelve, geene andere bedeeling, dan den vrede, het herſtel der orde en het ſpoedig einde der onderhandeling, waar onder handel en zeevaart gebukt gaan, hebben, noch kunnen hebben.

Wij hebben u het vergelijkend tafereel der drie laatſte algemeene begrootingen, met de behoeften voor het volgende jaar, doen mededeelen, opdat gij den waren geest van ons beſtuur, en de ſtandvastigheid van deszelfs bedoeling en gang, zoudt kennen. Zij bewijzen, dat de gezamenlijke uitgaven ieder jaar zijn vermindert, daar de oorlogskosten, zelfs in het zoo kostbare jare 1807, die van den jare 1805 en het budget van den jare 1806, niet zijn te boven geweest, en zulks, terwijl wij geenszins de nieuwe organiſatie uit het oog hebben verloren, welke in alle vakken der adminiſtratie noodig was, om in dezelve die orde en die activiteit te brengen, welke de tegenwoordige tijd vereischt en de toeſtand van het rijk oogenblikkelijk maakt.

De toeſtand der finantien, Mijne Heeren, is echter geenszins opbeurende: een deficit van 70 millioenen, hetwelk in twee jaren is gevonden, en het geen de ſchatkist met eene vermeerderde uitgave van zeven millioenen, gedurende eene reeks van jaren, belast, in welke, hoewel niet zeer groot, echter een groot gedeelte der tegenwoordige bevolking hare loopbaan zal eindigen, bewijst genoegzaam hoe zeer dezelve is verergerd. Een aanzienlijk gedeelte dier ſom is, wel is waar, tot het aananiveren der achterſtallige renten en ſchulden gebruikt; doch de drang der omſtandigheden, de continentale oorlog en de oorlog ter zee, zijn echter deszelfs grootſte oorzaak geweest, daar zij op twee verſchillende wijzen, doch beide even gevoelig, gewerkt hebben, en nog werken, tot vermeerdering der uitgaven en tot vermindering der publieke inkomſten en van de zeevaart der particulieren.

Op deze wijze, Mijne Heeren, naderen Wij de intrede van het begin van een nieuw jaar. Wij hebben echter niet tot heden gewacht, om ons hetzelve te denken. Naauwlijks waart gij, gescheiden, of wij hielden Ons reeds ernſtig met het jaar 1809 bezig, want Wij zagen niet, dat Onze wensch reeds zoude worden vervuld, en dat de algemeene vrede, reeds in dit jaar, hoewel dan toch altijd nog te laat, tot ſtand zoude worden gebragt.

Laat Ons thans de nog overgebleevene middelen van herſtel nagaan; het zijn de volgende:

De gedurige vermeerdering der publieke ſchuld eindelijk eens doen ophouden, en het bepaalde beſluit nemen, dat de negotiatie, welke in het volgend jaar zal noodig zijn, hoe zeer veel geringer dan in de vorige jaren, de laatſte zijn zal, tot dat de gevolgen der amortiſatie zich krachtdiglijk zullen hebben doen gevoelen.

Bepalen, dat een vast budget, met den eerſten Januarij 1810, zonder verder uitſtel, het zij de vrede geſloten worde dan niet, zal worden in werking gebragt.

In 1809 een krachtdadig ſijſthema van amortiſatie daarſtellen, hetwelk niet in het budget zij begrepen.

Een definitif ſijſthema van amortiſatie is niet alleen het eenig radicaal middel, om de finantien van het Rijk te herſtellen, maar het zal bovendien het egaliſeeren van uitgaven en inkomſten zeer veel gemak toebrengen, daar de uitgaven met het actueel fut ſidie van meer dan 1,500,000 gulden zullen verminderen, en daar men in het volgende jaar, binnen dien er geen ander middel voor handen is, de renten van het actueele fonds van amortiſatie, welke als dan nagenoeg eene gelijke ſom zullen bedragen, zal kunnen vernietigen.

Men mag niet ontveinzen, dat men deze partij nemende, en de ſtaatsuitgaven moetende verminderen, tot op het geen na de afoetaling der renten, van de inkomſten zal overblijven, vele zwarigheden zal moeten doorſtaan.

Voor eerst, zal in de tegenwoordige lasten geene verligting kunnen worden toegebragt, vóór dat de publieke ſchuld aanzienlijk zal zijn verminderd; en bovendien zal men zich vele opofferingen moeten getroosten, tot op het oogenblik, dat de voorgeſtelde amortiſatie eindigt, en de revenuen dezer kas dus in ſtaat ſtellen, om de ſom te vermeerderen, welke ter beſtrijding der publieke uitgaven mogt worden vereischt.

Wij hebben een geheel jaar voor handen, om de executie van dit permanent budget, tegen 1810, voor te bereiden. Wij rekenen op de vriendſchap van Frankrijk, en van den Keizer, Onzen broeder, om in het ſijſthema van orde en bezuiniging, hetwelk, bij het herſtel van den algemeenen vrede, en het terugkeeren van onzen handel, onzen toeſtand, onder Gods zegen, geheel zal herſtellen, ſtandvastig te kunnen volharden.

Ons politiek ſijſthema kan geen ander dan dat van Frankrijk zijn; het is deszelfs waar belang, de onafhankelijkheid, den voorſpoed en den handel van een volk op het vaste land, hetwelk door deszelfs ligging, en door deszelfs gouvernement, voor altijd met dat rijk is verbonden, en hetzelve meer nut kan aanbrengen, naar mate het meer geluk en voorſpoed geniet, op alle mogelijke wijzen, en zelfs des noods met opofferingen, te begunſtigen: en het is deze onlochenbare waarheid, die ons eene gunſtige toekomst voorſpelt.

Ons inwendig en finantieel ſtelſel kan nooit hetzelfde als dat van het eerſte volk der wereld zijn, welks ſchatten jaarlijks deszelfs gelukkige velden kunnen bedekken, welks rijkdom ſtellig, en aan den grondzeiven gehecht is, en voor hetwelk handel en zeevaart, hoe belangrijk ook, niet even als voor Ons, het eenigſte hulpmiddel opleveren.

Trotsen op deszelfs nijverheid en hulpelijke glorie, moet Holland deszelfs geluk vinden in de weinige uitgeſtrektheid van zijn territoir en in eene middelbare bevolking, die het nooit in het geval brengt, om argwaan aan eene mogendheid van het vaste land te geven; maar zich daarentegen jegens allen goed en vriendſchappelijk moet gedragen, zonder echter daarom optehouden, van rondborſtig en ſtandvastig aan deszelfs gealiieerden en dierbaarſte belangen gehecht te zijn. Het moet, aan den anderen kant, zijn geluk mede vinden, in dat artificieel en onvruchtbaar territoir, welke beſchouwing alleen, eene voldingende loſſpraak van het nationaal karakter, en van het werk, de deugden en den moed uwer voorvaderen, is; terwijl het tevens aan lederen waarnemer, zoo hij ter goeder trouwe oordeelt, en niet door vooroordeelen verblind is, moet doen opmerken, dat de onafhankelijkheid, volkomene rondborſtigheid, nijverheid, en eene onafgebrokene werkzaamheid, voor dit land onmisbaar zijn, en het eenig gedeelte van deszelfs ſijſthema uitmaken, hetwelk het nimmer zoude kunnen laten varen. Dan, Mijne Heeren, zulk een ſijſthema kan onder zulke moeijelijke omſtandigheden niet dan met gedurige moeite en pogingen, en door de naauwſte vereeniging der onderdanen onderling, en van de natie met het gouvernement, gevolgd worden.

Gij lieden kent de gebiedende beweegredenen, welke Ons verpligt hebben, het heilzaam plan van Julij 1808 te verfchuiven, of opteffchorten; gij zijt getuigen geweest van den ijver en fpoed, waar mede Wij, zonder een enkel oogenblik te verliezen, en zoodra het Ons mogelijk was, weder tot hetzelve zijn getreden.

Wij hebben u de verzekering gegeven, Mijne Heeren, dat Wij, met het jaar 1810, geflerkt door den bijftand van Ons volk, en door den uwen, een vast fijsthema zullen kunnen berekenen en vaststellen. Het is ons niet alleen aangenaam, Mijne Heeren, tot ul., met Onze gewone vertrouwelijkheid te fpreken; maar Wij verklaren, dat Wij het Ons thans tot eenen pligt maken. Daar Wij den toeftand van Ons rijk beter kennen, weten Wij wel, dat de omftandigheden, tot aan den vrede ter zee, hoe langer hoe moeielijker zullen worden; maar Wij zullen alle zwarigheden te boven komen. Zoo lang de verbeelding der natie en de publieke opinie Ons zullen ondersteunen. Het eenige, dat in dezen te vreezen is, het eenige waar voor men zich volftrekt moet in acht nemen, is, ontmoediging: zij alleen zou onherftelbaar zijn.

Wij moeten u thans de middelen voorftellen, welke Wij beraamd hebben, om de uitgaven van een volgend jaar te beftrijden, en die voornamelijk het onderwerp der finantieele wet zullen uitmaken, welke de prefekers uit Onzen Staats-Raad ulieden, in uwe eerstvolgende zitting, met deze boodfchap, zullen overbrengen.

De inkomften, welke in gewone tijden, met de drie millioenen der quotifatie, drie en-zestig millioenen zouden moeten bedragen, worden niet hooger dan op vijf-en-vijftig berekend; maar zullen tot zestig kunnen worden gebragt, door het geen op de inkomften van vroegere jaren, boven de achterftallige fchulden, zal kunnen worden gepercipieerd.

De behoeften van het jaar zijn, in het bij Ons gearresteerd uitgewerkt budget, het geen ul. zal worden medegedeeld, op zeventig millioenen gebragt.

Gijlieden zult zien, dat het Ons gelukt is, de uitgaven van alle de gedeelten der adminiftratie, doch zonder de penfioenen, op 28 millioenen te brengen. Deze zelfde uitgaven waren, in de begrooting van 1806, op 48 millioenen; in die van 1807, op meer dan 40, en in die van het loopende jaar, op 36 millioenen berekend.

Wij hebben bevolen, dat men ditmaal de fubfidie voor de kas van amortifatie niet zoude uittrekken; zij zal met het einde van dit jaar, boven hare gewone fubfidie, meer dan vier-en-een-half millioen hebben ontvangen; zoo dat zij, in 1809, zonder dien onderftand, met de grootfte activiteit zal kunnen werkzaam zijn. Het zal volftrekt noodig zijn, een afzonderlijken en geheel onderfcheiden maatregel, die niet ten laste van de fchatkist, maar buiten het budget zij, voor het jaar 1810 vaststellen, waar door de amortifatie op de meest krachtige wijze kan voortgaan.

Gijl. zult met genoegen vernemen, dat dit fonds, met het einde van 1809, omtrent anderhalf millioen aan renten zal bezitten, en deze gelukkige uitkomst, in het korte tijdvak van twee jaren, voldoet, om Ons gevoelen omtrent dat fonds te bevestigen. Wij weten, dat de inftelling eener amortifatie-kas, welke enkel ftrekt tot vermindering der publieke fchuld, tegenftanders heeft, dan, daar de ondervinding zoo ftark in haar voordeel pleit, zoude het noodeloos zijn, daar over in het ftrijdperk te treden. En inderdaad, Mijne Heeren, men zal, bij de daarftelling van een nieuw fijsthema van amortifatie, met het einde van 1809, door de vernietiging der effecten, welke het fonds reeds heeft verkregen, de renten der publieke fchuld met anderhalf millioen kunnen verminderen. Zulks zal een krachtig middel zijn, om de uitgaven nog nader bij de inkomften der publieke fchatkist te brengen; doch men moet het niet dan in den uitersten noód in het werk ftellen, daar het de gevolgen der amortifatie, voor verfcheiden jaren, zou vertragen.

Gij zult in de project-wet zien, dat de negotiatie van 30 millioen, voor het jaar 1808, op 20 zal worden gefloten, en dat het overige in eene vrijwillige negotiatie zal worden geconverteerd.

Het deficit van 1809, berekend tot 10 millioen, zal insgelijks door middel eener vrijwillige negotiatie moeten worden gevonden. De drie millioenen der quotifatie, en één millioen vermeerdering op de inkomsten, welke gedurende het jaar 1809 zal moeten worden gevonden, zullen uitsluitend beftemd zijn tot de betaling der renten en de fucceffive afloffing dezer beide negotiatien.

Op deze wijze, Mijne Heeren, zal men de behoefte van het volgende jaar beftrijden, zonder de fchuld met meer dan een millioen renten, gedurende zestien of achttien jaar, te vermeerderen. Wij hebben alle redenen, om te danken, dat het overfchot der negotiatie op deze wijze zal vol komen; het patriotismus en den ijver, welke men in alle de gedeelten van het rijk, om het zeerst, in deze moeielijke tijden, en ondanks derzelver ongelukkige gevolgen op den handel, aan den dag legt, zijn Ons de waarborg van de gegrondheid onzer verwachting.

Zie daar, Mijne Heeren, de ware toeftand der finantien; zij zijn, voor al in de laatfte jaren, verfchrikkelijk gedrukt, en het is dit gevoel, 't geen Ons in het geval ftelt, om ul. plegtig te verklaren, dat Wij geen kans zien de publieke fchuld, boven het geen Wij u zoo even hebben gezegd, tot aan het jaar 1825, te verminderen, als wanneer de renten met 10 millioenen verminderd zullen zijn, dat is *zes*, van de drie negotiatien van 1807, 1808 en 1809, en *vier*, aan lijf- en andere tijdelijke renten, behalve dan nog met dat gene, het welk door de amortifatie zal zijn vernietigd, en het geen billijker wijze op 8 millioenen kan worden berekend, en de vernietiging der 20 millioen, aan 7 per cents effecten, welke omtrent gelijktijdig zal zijn volbragt; zoo dat het waarfchijnlijk is, dat de publieke fchuld als dan genoegzaam verminderd zal zijn, om met de amortifatie te kunnen ophouden, en hare inkomften tot de publieke uitgave, of gedeeltelijk tot vermindering der belastingen, te kunnen befteden.

Wij weten, dat dit plan moeijelijk kan worden gevolgd; men zal veel tegenftand ondervinden, en menigvuldige zwarigheden te boven moeten komen. Wij weten zeer wel, dat men kan zeggen, dat het tegenwoordig geflacht voor het volgende lijdt; maar het is niet dan door zulke middelen, dat men zich uit zulk eenen moeijelijken toeftand kan redden. Wij weten zeer wel, dat wij ons thans in eenen meer gunftigen toeftand zouden bevinden, bijaldien Wij het fijsthema hadden blijven volgen, hetwelk Wij Ons, bij Onze komst tot den troon, hadden voorgeftelt. Wij weten het, Mijne Heeren, en Wij kennen de geheele uitgeftrektheid der opofferingen, welke de natie, en Wij in het bijzonder, voor de gemeene zaak en Onze alliantie met Frankrijk doen; maar Wij waren het verpligt, en hebben met genoegen dit onwraakbaar bewijs van Onze volkomene gehechtheid aan de voornaamfte belangen van het land, en aan eene Onzer grootfte verpligtingen, gegeven. Wij moeten daar voor eene fchadeloosftelling in de overtuiging vinden, dat Wij Onze pogingen en Onze volhardingen tot een voorbeeldeloos uiterfte hebben gedreven.

Het is Ons aangenaam, Mijne Heeren, u te verzekeren, dat wij van het dijkje aan, herwelk wij u voorftellen, en het geen ons bekaan en de eer der natie alleen kan verzekeren, niet zullen terug komen; tegen deze eene bedenking zijn alle anderen, welke zij ook zijn mogen, nihil. Wij zijn verder verpligt geweest, zoo als wij dan ook in de laatfte jaren gedaan hebben, de opofferingen tot over die grenzen te brengen, welke het onmogelijk fcheen te overfchrijden. Thans kan men niet verder gaan; elke de uitgeftrektheid van het geen Wij voor de zaak van het vaste land gedaan hebben worde voorkomen beleft door he , die weten, dat dit volk les en betaald heeft, tot eene hoogte gedreven, welke aan ieder ander volk onbekend is, en dat in een' tijd, dat de nadeelen en fchaden hetzelve zwaarder, dan alle andere volken te zamen, hebben gedrukt.

Gij zult niet nalaten, Mijne Heeren, eene aanmerking te maken, welke bij het onderzoek der finantien van zelve voor den geest komt: waarom nog een jaar een vast en definitif project verfchoven, terwijl ledet nieuw onderzoek laags hoe meer, de noodzakelijkheid van deszelfs invoering doet zien? Om hier op te antwoorden, Mijne Heeren, is het voldoende, te noemen zich een te zien, en de geftaltheid der zaken in Europa na te gaan, als waar door men fpoedig van de onmogelijkheid zal overtuigd worden, om dit plan, gedurende den oorlog, zonder lange voorbereiding en de grootfte maatigheid, ten uitvoer te brengen; terwijl het beftaan der natie, even als dat der particulieren, zoo kostbaar is. Die genen, welke hun ambt bij een' algemeenen vrede mogen verliezen, zullen als dan licht andere, zelfs meer voordeelige, bezigheden vinden; alle uitgaven, welke verder dan het hoog noodzakelijke gaan, zouden op dat tijdftip geheel ongepast en nutteloos zijn, terwijl zij, gedurende den oorlog, meer toebrengen, dan men wel denkt, tot verrijking van een groot aantal ingezetenen, welke anderszins de ongelukken der tegenwoordige omftandigheden nog aanmerkelijk zouden vermeerderen.

Het geen Wij u te zeggen hadden, Mijne Heeren, komt dus kortelijk hier op neder, dat de finantieele toeftand des rijks is verergerd; maar dat men alle pogingen heeft aangewend, welke onder het menfchelijk bereik waren, om denzelven te hulp te komen, om gelijktijdig het beftaan van het land te verzekeren en de ingezetenen voor zoo vele rampen als mogelijk was te bewaren. Deze toeftand, hoe bedenkelijk zij ook zijn moge, kan bij eene natie verbeteren, die zoo vele bewijzen van vaderlandsliefde, van moed en van ftandvastigheid, heeft gegeven en blijft geven; doch het is ter bereiking van dit, in verfcheiden opzigten zoo moeijelijk, doelwit, boven al volftrekt noodzakelijk, dat de grootfte eendracht alomme heerfche, en dat vooral niemand zich aan zijne verpligting, ten dienfte van zijn vaderland, zoeke te ontrekken. Wij hebben te meermalen verklaard, dat Wij het vertrouwen der natie nog minder voor Onze eigene voldoening, dan ter vervulling van hare regtmatige verlangens, behoeven.

Wij hebben geen ander oogmerk in alle de maatregelen, die Wij voorftellen, en bij allen, die het gedurig voorwerp Onzer bezorgdheid uitmaken, dan de regtmatige voorwerpen van den nationalen en van Onzen haat en onoverwinnelijken tegenftand te verwijderen en onmogelijk te maken. Het is dan ook omtrent alle de maatregelen, welke tot deze verwijdering ftrekken, dat men het meeste tracht den publieken geest te bederven; het is omtrent dezelve, dat men wantrouwen zoekt te zaijen.

Het is uit zulk een verkeerd oogpunt, Mijne Heeren, dat men getracht heeft, de inrigting van een groot boek der nationale fchuld af te fcheiden.

Het is insgelijks aldus, dat men de inftelling der koninklijke kweekelingen heeft miskend; eene inftelling, welker gevolgen treffende zijn zullen; vermits men daar door, zonder conscriptie, zonder requifitie, zonder eenigerhande gedwongene werving, en, integendeel, door de godshuizen, welke, ter eere van de natie, in dit rijk fteeds in een grooter getal en in beteren ftaat, dan eenig ander land, geweest zijn, van bijna de helft der kweekelingen te ontlasten, eene nationale armee zal verkrijgen, aan onze bevolking en de uitgeftrektheid van Ons territoir geëvenredigd.

Om echter hier toe te geraken, moet de publieke opinie mede werken, en moet de geheele natie gevoelen, dat, bijaldien de ftaat de plaats der ouders bij kinderen vervullen moet, die het ongeluk gehad hebben, de hunne te verliezen, het billijk en regtvaardig is, dat deze kinderen, van hunne zijde, zich aan de verdediging van dien zelfden ftaat wijden, en tot eene volkomen gelijkheid met hunne medeburgers geraken, daar hen de edele beftemming wordt opgelegd, om hun vaderland te dienen en te verdedigen. Zulks is vooral daarom billijk, om dat het hun geluk bevordert, daar de kinderen, welke in deze talrijke geftichten worden opgevoed, dezelve juist op die jaren moeten verlaten, waarop zich de driften ontwikkelen, op dat tijdftip, waarop zij het meeste leidslieden en befcherming behoeven, om dat zij dezelven verlaten met geringe middelen, ter maatwerkood in ftaat, om in hunne nooddruft te voorzien, en dikwijls met een ligchaam, welks gezondheid door zittende bezigheden is verzwakt, zoo als het dan ook niet zeldzaam is, dat zij vervolgens zoeken dienst te nemen, maar zonder van eenig wezenlijk nut te zijn, en om een droevig en ziekelijk leven te blijven voortfleepen. Daarentegen zullen deze kinderen, van het oogenblik hunner geboorte af, voor den militairen ftand opgevoed, met eenvoudige maar gezonde fpijs worden gevoed, onkostbaar, doch zindelijk worden gekleed; een zacht en vaderlijk beftuur zal in alle hunne behoeften voorzien, zonder iets anders van hen te vergen, dan dat zij opgroeijen en ftark worden; zonder hen van iets anders, dan van den wapenhandel en hun vaderland te fpreken; zonder hen andere dagelijkfche verpligtingen op te leggen, dan om zich op de wijze, welke het best met hun karakter en wil overeenkomt, op alle die fpelen en ligchaams-oefeningen toe te leggen, welke het meest geschikt zijn, om hunne natuurlijke en zedelijke vermogens te ontwikkelen; zoo dat men van hen goede foldaten, of goede matrozen, en boven al, goede Hollanders, zal maken.

Het zoude overbodig zijn hier bij te voegen, dat deze inrigting zeer talrijk zijn moet; het getal kweekelingen kan genoegzaam, doch te groot kan het nooit zijn, en wij zouden het als eene misdaad befchouwen iemand aan dezelve te onttrekken. Ware dit zoo, wij zouden ftraks de verblindheid van die genen kunnen betreuren, die niet met ijver mogten medewerken, tot het gelukken eener inrigting, welker bedoeling zoo weldadig mogelijk is, om namelijk eene gedwongene werving voor altijd onmogelijk en noodeloos te maken. Deze inrigting der koninklijke kweekelingen, zal jaarlijks het grootfte deel der recruten kunnen opleveren, en de overige zullen, ligtelijk door eene vrijwillige werving, worden gevonden. Om die inrigting te doen gelukken, moet zij onkostbaar zijn, en dus zoo weinig mogelijk met de inrigting van opvoedings-geftichten overeenkomen; en wij vinden een, waarborg voor den goeden uitslag dezer inrigting, op de zo even ontvouwde gronbeginfelen, in den ijver en de ftandvastige medewerking onzer Ministers van oorlog en van binnenland-

ſche zaken, welke Wij deswegens hebben verantwoordelijk geſteld. Deze inrigting zal echter altijd vrij aanmerkelijke kosten veroorzaken; en daar Wij voornemens zijn de bezuinigingen, welke op andere vakken van het departement van oorlog gevonden zullen kunnen worden aan dezelve te beſteden, zal het budget van dit ministerie, in vergelijking der overigen, altijd zwaar zijn.

Het zal voor Ons eene groote ſtof van vergenoeging zijn, en Wij zullen het als een wezenlijk geſchenk aan de natie beſchouwen, om met 'er daad eene hollandſche armee te hebben, zonder tot dat middel een toevlugt te nemen, 't welk dezelve zoo veel vreeze inboezemt. Wij zullen daar door een moeijelijk vraagſtuk hebben opgelost. Zulks was bijna nergens dan in dit land mogelijk, en daar uit ziet men, dat iedere landſtreek hare voor- en nadeelen heeft.

Men heeft, Mijne Heeren, de inſtelling der militaire kweekſcholen even ſlecht beoordeeld en even zeer miskend. Zoo het ook noodig is goede Officieren te hebben, het is buiten twijfel dubbeld noodzakelijk bij eene kleine armee, en in een land, waar, niettegenſtaande de inrigting der koninklijke kweekelingen, en alle de zorgen, welke men in dezen mogt beſteden, het groot aantal menſchen, die de handel en de nijverheid vorderen, de hulp eener vreemde recruteering altijd noodzakelijk maken zal, en waar men dus de onmogelijkheid, om eene armee, die geheel en al nationaal is, te hebben, door eene goede organiſatie, door uitmuntende Officieren en Onder-Officieren en een goeden kern nationale Soldaten, moet vergoeden.

Het is hier de geſchikte plaats, Mijne Heeren, om Onze verwondering te betuigen over de vooroordeelen, welke Wij alomme tegen de armee hebben gevestigd gevonden, die men aan den eenen kant als minder noodzakelijk, dan iedere andere ſoort van uitgave, beſchouwt, en dan nog, aan den anderen kant, als te goed betaald en onderhouden voorſtelt.

Deze redenering is echter zeer ongegrond: want in een land, waar de militaire dienst geene algemeene verpligting is, en waar deze verpligting ten afgrijzen zijn zoude, zijn meerdere pogingen en zorgen noodig, tot het vinden van goede militairen, en vooral van militairen, welke aan de zaak, die zij verdedigen moeten, verknocht zijn. Men moet hen vereeren, geen ſtand verdient het beter; maar zij moeten bovendien het gevoel hebben, dat zij wel worden behandeld; zonder deze twee vereischtens, heeft men geene armee, dan in naam, en doet men nutteloze uitgaven.

Wij hebben eene marine noodig, niet om in het ſtrijdperk te treden; maar om onzen handel te beſchermen, en om onze gemeenſchap met de kolonien te onderhouden; terwijl de landmagt vooral noodzakelijk is, minder om het koningrijk alleen tegen allen vijandelijken aanval te verdedigen, dan om het territoir in gewone tijden te bewaren, zonder tot vreemde troepen toevlugt te moeten nemen, en zijne bondgenooten aldus tot laſt te zijn. Men moet eindelijk vooral, en bovenal, een armee hebben, om dat er zonder haar noch onſtuimigheid noch veiligheid zijn kan. Het is vrij eigenaardig, dat de natie, ſedert 15 jaren afgemat, de gewoonte verkregen hebbe, van den ſoldaat noch met genoegen, noch met vertrouwen aantezien; maar de natie moet veranderen, en eene nationale armee met een ander oog beſchouwen; bijaldien zij regtvaardig is, en overeenkomſtig hare dierbaarſte belangens handelt, moet zij deze armee achten, vereeren, en haar vertrouwen ſchenken.

De onachtzaamheid in eenige gedeelten van het binnenlandsch beſtuur heeft moeten worden betengeld. Wij hebben ſtrenge maatregelen moeten nemen tegen hen, die, wel verre van hulp en bijſtand aan de financieele ambtenaren te verleenen, een kwaden wil aan den dag hebben gelegd. Wij hopen, dat een zoo laakbaar gedrag niet zal worden vernieuwd, en in alle gevalle zijn de noodige maatregelen genomen, om die genen, welke zich zware misdaden mogten bedrijven, volgens alle geſtrengheid der wetten te doen ſtraffen; want, men is niet alleen misdadig, wanneer men doet het geen de wet verbiedt, of het geen voor het algemeen welzijn van het rijk nadeelig kan zijn, maar nog meer, wanneer men de pligten van zijnen post niet met verſchuldigden ijver, en met dien moed en ſtandvastigheid vervult, welke altijd, en bovenal in moeijelijke tijden, noodzakelijk zijn. Het is niet ſlechts voor het behoud der maatſchappij noodig, dat de algemeene verachting, die ellendige wezens alomme verzellen, welke den ſpot met hunnen eed drijvende, de verpligtingen vergeten, die hen door denzelven zijn opgelegd, maar de wet moet hen bovendien eene exemplaire ſtraf opleggen.

Daar gij uwe belangrijke bezigheden bij Ons hervat, Mijne Heeren, verwachten Wij, dat gij Ons met uwe hulp zult bijſtaan. Daar gij een groot gedeelte van het jaar beſteed hebt, om het vertrouwen in uwe handelingen te verſpreiden en overal gevoelens van hoop en van vaderlandsliefde in te boezemen, en thans komt de edelſte belooning voor uwer zorgen inoogſten, daar gij u met Ons vereenigd om werkzaam te zijn, aan de inrigting rijke zaken van den ſtaat. Bijaldien gij dan toe niet van regswege, dan door de fundamentale wetten van het rijk, werd geroepen, zoude de hulp en de bijſtand eener vergadering, welker kunde en vaderlandsliefde bij Ons boven alle bedenking is, Ons nog aangenamer zijn, en zoude Wij dezelve met geestigheid zoeken.

Het reſultaat der werkzaamheden uwer vorige zitting, in eenen tijd, die buiten twijfel een hoogſten drukkende en moeijelijke was, moet u vooraf het denkbeeld uwer werkzaamheden geven, wanneer eenmaal gewone tijden orde en vrede zullen hebben teruggebragt.

Alle de vakken van het publiek beſtuur zijn georganiſeerd; zij hebben eene vaste houding genomen, en zijn in volle werking. De wonden en de nationale onſtuimigheid zijn geneesbergd. Het publiek crediet is, ondanks de moeijelijkheid en het drukkende van den oorlog ter zee, verzekerd; alle de achterſtallige uitgaven en ſchulden zijn tegenoeg betaald.

Het financieele ſtelſel is in volle werking, en heeft niets meer dan eenige wijzigingen en verzachtingen noodig.

De publieke ſchuld wordt regelmatig en nauwkeurig betaald.

De verpligtingen van den ſtaat worden met alle de hollandſche loyauteit vervuld.

Komt, Mijne Heeren, om het tijdſtip van de gehoopte herſtelling der finantien van het rijk, vooruit te zien en te bepalen. Het is hard voor Ons, het moet hard voor ulieden zijn, dat Wij dit tijdſtip niet vroeger kunnen zien opdagen; maar Wij kunnen alles van de toekomſt verwachten, daar de omſtandigheden noch drukkende, noch moeijelijker kunnen worden, dan zij het in de laatſte jaren geweest zijn.

Komt uw vaderland de weldaad van een algemeen en eenparig verbond toelachen, en de verzekering ontvangen, dat het herſtel van alle onze rampen, en de alouden voorſpoed, onder Gods zegen, uit de naauwe vereeniging van Ons volk met Ons, en van Ons met de natie, zal voortvloeijen.

Wij hebben, Mijne Heeren, een volkomen en onbepaald vertrouwen noodig voor alle die maatregelen, welken Wij voor het algemeen welzijn dienstig zullen oordeelen. Men kan omtrent de wijze van uitvoering verſchillen; maar moet nimmer ophouden een volkomen vertrouwen op het doel en op den tred van Ons beſtuur te hebben.

Gelukkig hebben de kwaadwilligen hunne menigvuldige ondernemingen zien mislukken. Wij hebben het nutteloze hunner pogingen, den edelen moed en belangeloosheid van bijna geheel de natie, met een waar genoegen en edele fierheid gezien, daar zij, aan de eenen kant, zulk een uitterſte van belemmering en onthouding, en, aan den anderen kant, eene zoo aanzienlijke vermeerdering van laſten, met vertrouwen draagt; vermeerdering, die ongelukkig des te onvermijdelijker is, daar de hulpmiddelen van nijverheid en bijzonderen rijkdom meer zijn geſtremd.

Bij de geheele natie beroont een patriotismus en eene verknochtheid aan het vaderland en deszelfs belangen, welke te meer is te bewonderen, daar men het tegenovergeſtelde ſcheen te kunnen verwachten; en zulk een ſtaat van zaken is de ſchoonſte loſſpraak, die men op haar maken kan; want Wij moeten gerusziins op eenige bedorven ſchepſelen letten, die de ſpeelbal of het ſlagtoffer van hunne driften en van de verſchillende partijen zijnde, welke den ſtaat gedurende eenige jaren verdeeld hebben, niet dan in naam Hollanders gebleven zijn, die hun vaderland hebben verraden en tot deszelfs verraas gereed ſtaan, en die zich in hunne combinatien en in het onderzoek van het aangenomen ſyſtema verliezende, aan alles, behalve aan Holland, denken, het welk in hun gezigtsbegrip, of geen of althans geene noemenswaardige plaats beſlaat. Wij kunnen bedrogen worden; want in alle tijden en op alle plaatſen vindt men trouwloosheid, en dikwijls is zij meer argliſtig, meer moeijelijk te ontdekken in die landen, waar men de meeſte eer, de meeſte deugd inoet. Gelukkig beſchermt de Voorzienigheid de natien nog meer dan de particulieren, en beſchikt zij over dezelven naar welgevallen, en vroeg of laat zullen de vijanden van hun vaderland hunne regtmatige ſtraf vinden. Ja, Mijne Heeren, oorlogen die zoo langdurig zijn, die met zoo veel verbittering gevoerd worden, moeten een einde hebben; de vrede zal wederkeeren, en met haar zullen alle rampen vergeten en herſteld worden. Wat 'er ook gebeuren moge, verlangen wij vurigljk, dat de natie altijd overtuigd blijve, dat zoo lang Wij leven, de nationale wetten, gewoonten, zeden en taal zorgvuldig zullen blijven bewaard, en dat die billijke voorwerpen van algemeen afgrijzen en tegenſtand, het nog meer voor Ons zijn, sedert Wij ſedert lang overtuigd zijn, dat het geheel bederf van het rijk, en van dit goede volk, derzelver onmiddelijk en onmisbaar gevolg zoude zijn. Wij zullen dan ook geene gelegenheid laten voorbijgaan, om aan hetzelve de plegtige verzekering te herhalen, dat Wij geen conſcript en geene bankbreuk willen, dat Wij ze niet kunnen willen, dat Wij ze nooit zullen willen; maar Wij hebben, op onze beurt, en om een zoo edel en moeijelijk doel te kunnen bereiken, het regt, om te vorderen, dat de natie in hare edelmoedige ſtandvastigheid en onderwerping volharde, dat zij Ons met een geheel en onwankelbaar vertrouwen omringe, hetwelk ſteeds door Onze gevoelens voor haar zal worden geregtvaardigd, en dat zij zich wel overtuigd houde, dat Ons groot oogmerk en Onze eerſte verpligting geen ander dan haar geluk en welvaart is, noch zijn kan.

Ontvang dan, Mijne Heeren, bij het hervatten uwer jaarlijkſche bezigheden, de verſleuwde verzekering van Ons vertrouwen en achting, zoo veel een der eerſte ligchamen in den ſtaat, als voor de leden uwer vergadering, welker kunde en vaderlandsliefde Wij kennen.

Hier mede, Mijne Heeren, bevelen Wij ulieden in Gods heilige bescherming.

Gegeven in ons koninklijk paleis, te Amſterdam, den 16de November van het Jaar 1808, en van Onze regering het derde.

(geteekend) LODEWYK.

(Uit hoofde van de uitgebreidheid van het voorgaande ſtuk, zijn genoodzaakt het nieuws en de overige advertentien tot morgen uitte ſtellen.)

MINISTERIE van MARINE en KOLONIEN.

*** De Schout-bij-nacht *Gerrit Verdooren*, Directeur en Kommandant der koninklijke marine bij het departement Amſterdam, zal, op approbatie van Zijn Excellentie de Minister van Marine en Kolonien, den 22ſten November, aanbeſteden, het maaksloon van de onderſtaande goederen, als:

500 blaauwe lakenſe buijzen,	
500 dito dito broeken,	
1000 rus vlaamsch linnen lange broeken,	
500 blaauwe karſaije baaitjes,	Alle deze goederen in drie te
500 dito dito broeken,	
500 vlaamsch linnen baaitjes met mouwen,	
1000 dito dito broeken, en	
1500 bonte hemdden:	
500 geſtreepte onder baaitjes, en	In twee
1000 dito onderbroeken:	
500 rus vlaamsch linnen veſten.	

De monſters van de bovenſtaande goederen zijn twee dagen vóór de aanbeſteding, des voormiddags van 10 tot 12 uren, en des nademiddags van 5 tot 7 uren, te bezigtigen in het kantoor van 't fonds der ſuppl. verminkte zeelieden; terwijl ook aldaar de condicien te lezen zijn, en nader informatie te bekomen is, bij den Directeur *L. van Olivier* timmermaker.

GERRIT VERDOOREN.

MINISTERIE van OORLOG.

*** *De Raad van adminiſtratie van het regiment infanterie te voet* zal, ingevolge autoriſatie van Zijne Excellentie den Minister van oorlog, door den Commiſſaris Rapporteur, voor het Diſtrict van 's-Gravenhage, op Donderdag den 24ſten November 1808, des ochtends ten 10 uren, aan het magazijn van hetzelve regiment, op de Fluweele Burgwal, in den Haag, doen verkoopen eenige goude epaulettes en andere distinctie teekenen van Officieren, carſaai, knoopen, en verdere goederen; alles een uur vóór de verkooping te zien.

JUDICATURE over de Middelen te Water en te Lande.

*** Ten overſtaan van den *Commiſſaris-Generaal van Zijne Majeſteit den Koning, voor de zaken van de convoojen en licenten*, in het departement *Amſterdam*, zal de Vendumeester, in het voornoemde departement, op Donderdag den 24ſten November 1808, des middags ten 12 uren, in het bureau van het Commiſſariaat der convoojen en licenten, op het Vlamingel, bij het Klooster, te Amſterdam, publiekelijk, voetkoots, de navolgende *habentium*, verkoopen:

40 vaten blaauwſel, gelost uit het ſchip *Fortuna*, Schipper *T. van der Ros*, door 's lands recherche aangehouden.

De voornoemde blaauwſel is liggende in 's lands pakhuis op de Amſterdamſche burgwal, onder de illustre ſchool, en aldaar, 2 dagen vóór den verkoopingsdag, te zien. De veilingvoorwaarden zullen, op het ſecretarie der convoojen en licenten, voor een ieder ter lezing liggen. Iemand nader onderrigting begeerende, addreſſeere zich bij den Vendumeester voornoemd.

Bij het BUREAU der KONINKLIJKE COURANT, te Amſterdam.